بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ طراحی داخلی

جلد دوم: پس از انقلاب صنعتی

جان پایل ـ جودث گورا

ترجمهٔ محمدرضا نامداری
(عضو هیئت علمی دانشگاه علم و فرهنگ)
و
لیدا حسین‌زاده

انتشارات تخصصی هنر،
معماری و شهرسازی

کتابکدهٔ کسری

پایل، جان اف.، ۱۹۲۴ – م. Pile , John F.
تاریخ طراحی داخلی/جان پایل، جودث گورا؛ ترجمه محمدرضا نامداری، لیدا حسین‌زاده.
مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۷.
۲ج. مصور (رنگی).
شابک: دوره: ۳-۸۵-۶۵۰۹-۶۰۰-۹۷۸ ؛ ج.۱: ۰-۸۶-۶۵۰۹-۶۰۰-۹۷۸ ؛ ج.۲: ۷-۸۷-۶۵۰۹-۶۰۰-۹۷۸
فهرست نویسی: فیپا
یادداشت:عنوان اصلی: A history of interior design ,4th ed ,c2014.
موضوع: تزیین داخلی -- تاریخ Interior decoration -- History
موضوع: معماری داخلی -- تاریخ Interior architecture -- History
شناسه افزوده: گورا، جودث
شناسه افزوده: نامداری، محمدرضا، ۱۳۵۴ – ، مترجم
شناسه افزوده: حسین‌زاده، لیدا، ۱۳۵۲ – ، مترجم
شناسه افزوده: نشاطی، الهه، ۱۳۶۸ –
شناسه افزوده: آتشی، مهدی، ۱۳۶۰ – ، ویراستار
رده بندی کنگره: NK۱۷۱۰/پ۲آ۵ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی: ۷۴۷/۰۹
شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۹۴۵۸۹

کتابکـده تخصصی هنـر، معمـاری و شهرسازی کسـری

تاریخ طراحی داخلی

(جلد دوم:پس از انقلاب صنعتی)

جـان پایـل ـ جودث گورا

ترجمهٔ محمدرضا نامداری
لیداحسین زاده
باهمکاری الهه نشاطی

ویراستار: مهدی آتشی
صفحه آرایی و طرح جلد: منا گندمکار
چاپ اول: زمستان ۱۳۹۷
شمارگان: ۱۰۰۰
چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی
شابک دوره دوجلدی: ۳-۸۵-۶۵۰۹-۶۰۰-۹۷۸
شابک جلد دوم: ۷-۸۷-۶۵۰۹-۶۰۰-۹۷۸

انتشارات: **کتابکده کسری**
نشانی: مشهد فلسطین۱۴ پلاک۱۰ تلفن: ۳۷۶۷۰۰۱۹ ۰۵۱
وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.kasrapublishing.ir

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات کتابکده کسری محفوظ است. هرگونه تصویربرداری و تکثیر اعم از نسخهٔ کاغذی و دیجیتال و... از تمام یا بخشی از کتاب ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

مرکز پخش: **کتابکده کسری**
تلفن: ۳۸۴۳۵۵۳۱ ۰۵۱ **همراه:** ۰۹۱۵ ۵۱۲ ۴۲۱۹

پیشگفتار ناشر

در ضرورت کاوش تاریخی سخن بسیار گفته شده، اما آنچه لازم است موضوع توجه دوباره قرار گیرد اینست؛ زمانی که صحبت از بررسی تاریخی و یا مطالعه سیر تحولات در یکی از شاخه‌های و معارف بشری می‌کنیم، بدانیم با چه نوع آگاهی مواجهیم و این آگاهی چرا و چگونه می‌تواند در بهبود مهارت‌هایمان به عنوان متخصصین آن رشته کمک کند.

مطالعه سیر تحولات تاریخی از پایه‌ای‌ترین مطالعات هر رشته‌ای است؛ از دیدگاه آکادمیک آن را در زمرهٔ دروس پایه تخصصی قرار می‌دهند. مطالعهٔ تاریخ بخشی از روند متخصص شدن است. این موضوع نه تنها در آن بخش از دانش که به‌طور مستقیم به تحولات جوامع بشری پیوند خورده‌اند، اجتناب‌ناپذیر است بلکه در علوم محض که به حوزهٔ اندیشه و منطق نیز تعلق دارند، انکارناپذیر می‌نماید.

در رشته‌های مختلف زمانی که ما از تاریخ صحبت می‌کنیم، به‌طور خاص زمانی را می‌توانیم شناسایی کنیم که آن رشتهٔ به‌خصوص هویت مستقل خود را یافته و با توسعه آگاهی‌ها و معرفت‌ها از دیگر رشته‌ها منشعب شده و به صورت یک دانش جدید درآمده است. اما این نقطه شروع ما در مطالعه تاریخ آن رشته نیست؛ بلکه به‌طور قطع ریشه‌های آن را در اعماق تاریخ جستجو می‌کنیم و حتی گاهی به نخستین دوران شکل‌گیری تمدن باز می‌گردیم. این موضوع البته موجب می‌شود بررسی‌های تاریخی در زمان‌های پیش از شکل‌گیری هویت مستقل علوم و رشته‌ها، اشتراکات زیاد و گاهی تطابق کامل با دیگر رشته‌ها داشته باشد و هرچه روند تخصصی شدن طی زمان شدت می‌گیرد، روایت‌های تاریخی نیز زبان تخصصی‌تر خود را می‌یابند و به‌وضوح ادبیات خود را از تاریخ سایر رشته‌ها مجزا می‌نمایند.

کتابی که پیش‌رو دارید، ما را به اعماق تاریخ زندگی بشر می‌برد و نقطهٔ آغاز بررسی خود را، پس از ابتدایی‌ترین تجربه‌های بشر از «فضای درون» و شکل‌گیری این مفهوم در برابر «فضای بیرون» با پناه‌گرفتن در غارها، تلاش‌های نخستین او برای عینی‌سازی مفهوم «درون» در مقابل «بیرون» قرار می‌دهد؛ زمانی که انسان «مداخله در محیط» را به منظور ایجاد «فضای داخلی» می‌آموزد و به‌کار می‌گیرد. از این نقطه به بعد نزدیک‌ترین فضای دربرگیرنده انسان فضاهای داخلی است و زندگی بشر از غار تا فضاپیما، از دل زمین تا اوج آسمان، همگی در فضای داخلی شکل گرفته است. انسان‌ها به تدریج خود را لایه‌لایه در کالبدهای گوناگون (فضای اتاق، خانه، محله، شهر و...) قرار می‌دهند و مفاهیم درون و بیرون در اندیشه بشری گسترش می‌یابد؛ طی این روند، هرچه بیشتر فضاهای درونی را با خواسته‌هایش، چه فیزیکی و چه روانی نسبت به «فضاهای بیرونی» سازگارتر کرده و باز خود تحت تأثر این فضاهای خودساخته قرار گرفته است.

اکنون که در مراحل ابتدایی تحولی بزرگ در زندگی بشر هستیم، تحولی که به‌یقین تأثیرات بنیادی در تمام شئون زندگی انسان می‌گذارد و اگر از دو تحول پیشین (کشاورزی و یکجانشینی، و انقلاب صنعتی) تأثیرگذارتر نباشد، کم اثرتر نیست، لازم است برای درک منطقی فضاهایی که در آن زندگی می‌کنیم و یا می‌خواهیم برای آیندگان بسازیم، تاریخ را از

خلال تجربه‌های نهفته در سبک‌ها و اشخاص و همکاری‌ها و همزمانی‌ها مطالعه کنیم و کتاب A History of Interior Design اثر ارزشـــمند جان پایل کـــه ترجمه آن را در دســـت دارید، یکی از بهترین منابع محـــدود در این موضوع است. این کتاب با بیان روایی بی‌نظیر (برخلاف اغلب کتاب‌های مشابه که دارای انبوه اطلاعات نکتـــه‌ای و محدود به تمایزات فرمی‌اند) ســـیر تدریجی و منطقی تحولات را به همراه تصاویر و ترســـیمات متعدد به‌کمال بررسی می‌کند و جزئیات دوره‌های تاریخی را در چندین ســـطح و در ارتباط با هـــم مرور می‌نماید؛ خصوصیات محیطی و اجتماعی بســـتر، افراد مؤثر، ارتباط با معمـــاری و فن ســـاختمان، فضاهای داخلی (موضوع اصلی کتاب)، اجـــزاء و عناصر داخلی رایج و... در این کتاب، تصویر کاملی از هر دورهٔ تاریخی پیش روی مخاطب قرار می‌دهد.

طی نزدیک به یک سال از شروع کار انتشار این ترجمه، با توجه به موقعیت خاص و ویژه‌ای که این کتاب در میان منابع کلاسیک طراحی و معماری داخلی دارد، روند کار با مراقبتی مضاعف آغاز و پیگیری شد. به طور خاص ویرایش متن ترجمه در برنامه قرار گرفت و علاوه بر تطبیق دوباره ترجمه با ویرایش چهارم (آخرین ویرایش) نسخهٔ اصلی کتاب، تمامی اسامی و اصطلاحات تخصصی با منابع مختلف چاپ‌شده و موجود در اینترنت، مقابله گردید و تلفظ اســـامی با توجه به شـــیوه‌های ضبط اعلام مورد بازنگری قرار گرفتند. در به‌کارگیری صورت فارسی این اسامی خاص، ملاک تلفظ صحیح واژه‌ها به زبان بومی بســـتر آنها بوده؛ مگر نمونه‌هایـــی محدود که صورت دیگـــری از آن در ادبیـــات تخصصی، رواج یافته و تغییر در آن موجب تشـــتت بیشتر می‌شـــد. صورت لاتین تمام اســـامی خاص و اصطلاحات تخصصی در پاورقی و نمایه کتاب در دســـترس قرار گرفته‌اند. تصـــور بر این بوده است که دسترسی آسان مخاطبین به بانک‌های اطلاعاتی، به‌ویژه منابع آنلاین، نیاز به ارائه شرح و توضیح و به طبع آن افزودن صفحاتی شاید به اندازه متن اصلی کتاب را مرتفع می‌نماید.

در روند ویرایـــش متن این ترجمه، نهایت تـــلاش در پیشـــگیری از هرگونه خطا صورت گرفته، هرچند نمی‌تـــوان آن را خالی از نقص و ایراد دانســـت و امید است خطاهای احتمالی با دقت نظـــر و گزارش مخاطبـــان محترم در چاپ‌های آتی به حداقل برسد. با توجه به حجم کتاب، این ترجمه به‌صورت دوجلدی منتشـــر شده است. مبنای تفکیک مطالب کتاب مقطع تاریخی انقلاب صنعتی در نظر گرفته شده است. از این رو از ابتدا تـــا پایان فصل دهم کتاب در جلد اول و فصل‌های دوازدهم تا بیســـت و دوم شامل انقلاب صنعتی تا دوران حاضر در جلد دوم قرار داده شده است. همچنین واژه‌نامه، نمایه و کتابشناسی نیز در پایان، و انتهای جلد دوم کتاب آمده اســـت. هدف از تفکیک کتاب به دو جلد، در کنار برخی تصمیمات در خصوص مشخصات فیزیکی دیگر، تســـهیل هرچه بیشتر دسترسی و استفاده دانشـــجویان به عنوان بخش عمده مخاطبین این کتاب، بوده است. در عین حال در هر نوبت از انتشار کتاب، تعداد محدودی نیز به صورت یک جلدی و با مشخصات فیزیکی (نوع کاغذ و صحافی و...) متفاوت عرضه می‌گردد.

در پایـــان لازم اســـت از مترجمین و تمام کسانی که به نوعی در انتشار این ترجمه سهمی داشته‌اند تشکر کنم. به‌ویژه از تلاش مثال‌زدنی سرکار خانم مهندس الهه نشاطی در تطبیق متن ترجمـــه اولیه با متن اصلی کتاب و ویرایش آن صمیمانه قدردانی می‌نمایم که بخش بزرگی از انتشار این کتاب مدیون همت و جدیت ایشان در کار بوده است.

مهدی آتشـــی
مهـــرماه ۱۳۹۷

فهرست مطالب

جلـــد اول

مقدمه

۱. پیش از تاریخ تا آغاز تمدن ۱۹

۱.۱ فضاهای داخلی ماقبل تاریخ ۱۹

شواهد باستان‌شناسی ۱۹

نخستین پناهگاه‌ها

سنگ‌ـافراشت‌ها و گورتپه‌های سنگی

نشانه‌هایی از فرهنگ‌های قبیله‌ای ۲۱

الگو و طراحی ۲۴

۲.۱ اولین سکونتگاه‌های دائمی ۲۵

بین‌النهرین: سومر ۲۷

آمریکای پیش از کریستف کلمب ۲۸

آمریکای شمالی

آمریکای مرکزی

آمریکای جنوبی

مصر باستان ۳۴

هندسه و تناسب

معابد و خانه‌های مصری

مبلمان و دیگر عناصر داخلی مصری

۲. تمدن‌های کلاسیک: یونان و روم ۴۱

۱.۲ تمدن‌های مینوسی و میسنی ۴۱

کنوسوس (پایتخت کرت مینوسی) ۴۱

میسنی و تیرِنس ۴۲

۲.۲ یونان ۴۳

معبد ۴۳

فضاهای داخلیِ غیرمذهبی ۴۷

دیدگاه: رشد و توسعه یونان ۴۹

۳.۲ روم ۴۹

قوس‌ها، طاق‌ها و گنبدها ۵۰

آمفی‌تئاترها و حمام‌ها ۵۳

معابد ۵۳

دیدگاه: هزینهٔ زندگی در روم باستان ۵۵

ساختمان‌های غیرمذهبی ۵۵

مبلمان و دیگر اثاثیهٔ داخلی

میراث روم: تکنولوژی یا فناوری ۶۰

۳. صدر مسیحیت، بیزانس و رومانسک ۶۳

۱.۳ طراحی صدر مسیحیت ۶۳

طراحی بیزانس ۶۵

راونا ۶۵

دیدگاه: موزاییک‌های راونا ۶۷

قسطنطنیه ۶۷

ایاصوفیه ۶۸

ساختمان‌های غیرمذهبی ۷۰

۲.۳ اوایل قرون وسطی «دوران تاریک» ۷۰

۳.۳ سبک رومانسک ۷۱

کلیساها ۷۲

آلمان

ایتالیا

فرانسه

انگلستان

اسکاندیناوی

دژها و قلعه‌ها ۷۷
دیدگاه: صومعه در کلونی ۷۹
صومعه‌ها و دیرها ۷۹
خانه‌ها ۸۱
مبلمان و دیگر اثاثیهٔ داخلی ۸۲
رومانسک اسپانیایی ۸۴

۴. سنت‌های اسلامی و آسیایی ۸۷
۱.۴ نفوذ و تأثیر اسلام ۸۷
مساجد و کاخ‌ها ۸۸
تأثیر اسلام در اسپانیا ۹۲
مسجد در اسپانیا
مبلمان اسلامی ۹۳
۲.۴ هند و پاکستان ۹۶
معماری بودایی، هندو و جین ۹۶
ساختمان‌های مذهبی و غیرمذهبی هندو
معماری جِین
سبک معابد شمالی و جنوبی
تأثیر اسلام در هند ۱۰۱
دیدگاه: توصیف برنیر از تاج محل ۱۰۳
مبلمان در هند ۱۰۶
نفوذ و تأثیر غرب ۱۰۷
۳.۴ کامبوج ۱۰۸
۴.۴ تایلند ۱۰۹
۵.۴ اندونزی ۱۱۰
۶.۴ چین ۱۱۱
معماری چینی ۱۱۱
مبلمان چینی ۱۱۴
۷.۴ کره ۱۱۶
۸.۴ ژاپن ۱۱۸
مبلمان ژاپنی ۱۲۳

۵. اواخر قرون وسطی ۱۲۵
۱.۵ عناصر سبک گوتیک ۱۲۵
۲.۵ تکنیک‌های جدید ساخت ۱۲۷
۳.۵ کلیساها و کلیساهای جامع گوتیک ۱۳۰
فرانسه ۱۳۱
انگلستان ۱۳۵
گوتیک در دیگر نقاط اروپا ۱۳۷
۴.۵ بناهای غیرمذهبی ۱۳۸
دیدگاه: ساخت و ساز در قرون وسطی ۱۳۹
قلعه‌ها و قصرها ۱۴۱
خانه‌های قرون وسطی ۱۴۴
نوآوری در راحتی و آسایش خانگی ۱۴۶

۶. عصر رنسانس در ایتالیا ۱۵۱
۱.۶ ظهور اومانیسم ۱۵۱
علاقه به تاریخ در رنسانس ۱۵۲
۲.۶ عناصر معماری رنسانس ۱۵۳
۳.۶ رنسانس آغازین ۱۵۴
برونلسکی ۱۵۵
میکل‌اوتزو ۱۵۹
آلبرتی ۱۵۹
۴.۶ رنسانس متعالی ۱۶۰
برامانته ۱۶۰
کاخ‌های رنسانس متعالی ۱۶۳
دیدگاه: شرح کاخ فارنیسه از واساری ۱۶۵
۵.۶ رنسانس متأخر و شیوه‌گری ۱۶۸
میکل‌آنژ ۱۶۸
رومانو ۱۶۹
پالادیو ۱۷۱
وینیولا ۱۷۴

۶.۶ اسباب و اثاثیهٔ داخلی ۱۷۴
مبلمان ۱۷۶
پوشش‌ها ۱۷۸

۷. باروک و روکوکو در ایتالیا و شمال اروپا ۱۸۱

۱.۷ عناصر سبک باروک ۱۸۱
۲.۷ سبک باروک در ایتالیا ۱۸۲
رُم ۱۸۲
برنینی
بورومینی
ونیز ۱۸۶
لُنگینا
تورین ۱۸۷
گوارینی
یووارا
۳.۷ باروک در شمال اروپا ۱۹۰
اتریش ۱۹۰
سوئیس ۱۹۲
آلمان ۱۹۳
۴.۷ مبلمان و دیگر امکانات داخلی ۱۹۷

۸. رنسانس، باروک و روکوکو در فرانسه و اسپانیا ۲۰۱

۱.۸ فرانسه ۲۰۱
رنسانس اولیه ۲۰۲
رنسانس متعالی ۲۰۵
باروک ۲۰۹
کاخ ورسای
دیدگاه: لوئی چهاردهم و ورسای ۲۱۱
لوور
کلیساهای باروک
اثاثیه و مبلمان
سبک ریجنسی تا روکوکو ۲۱۶
هتل‌های پاریس
پتی تریانو
مبلمان ریجنسی و روکوکو
روکوکو تا نئوکلاسیسیسم ۲۲۰
دیدگاه: شارل پرسیه و پیِر فرانسوا لئونارد فانتین: سبک امپراتوری ۲۲۱
سبک امپراتوری ۲۲۲
سبک ایالتی ۲۲۵
۲.۸ اسپانیا ۲۲۸
پلاترسکو ۲۲۸
دسورنامِنتادو ۲۲۸
چوریگوئرسک ۲۳۰
مبلمان و دیگر اجزای داخلی ۲۳۰

۹. رنسانس تا جرجین درسرزمین‌های شمال غرب اروپا و انگلستان ۲۳۳

۱.۹ سرزمین‌های پست ۲۳۳
خانه‌های شهری ۲۳۴
عمارت‌های خصوصی ۲۳۴
۲.۹ انگلستان ۲۳۶
خانوادهٔ سلطنتی تودور ۲۳۶
دورهٔ الیزابت ۲۳۶
اثاثیهٔ الیزابتی
جاکوبین ۲۳۹
جونز
آرایش داخلی ساختمان به سبک جاکوبین
از کارولین تا ویلیام و ماری ۲۴۱
رِن
فضای داخلی و مبلمان دوره‌های کارولین و ویلیام و ماری
ملکه آن ۲۴۶
مبلمان در دورهٔ ملکه آن
جرجین ۲۴۷
رابرت و جیمز آدام

دیدگاه: رابرت آدام و خانهٔ سایون ۲۵۰

خانه‌های شهری جرجین
دیگر انواع ساختمان‌ها
مبلمان دورهٔ جرجین

۱۰. آمریکای فدرال و مستعمراتی ۲۵۷

۱.۱۰ سبک‌های کلونیال (مستعمراتی) در آمریکای لاتین ۲۵۷

۲.۱۰ سبک‌های کلونیال (مستعمراتی) در آمریکای شمالی ۲۵۹

اولین خانه‌های کلونیال ۲۵۹
مبلمان و اثاثیهٔ اوایل دورهٔ مستعمراتی ۲۶۰
کلیساها و عبادتگاه‌ها ۲۶۳

۳.۱۰ سبک جرجین آمریکایی ۲۶۳

خانه‌های آمریکایی به سبک جرجین ۲۶۴
مبلمان به سبکِ جرجین آمریکایی و ملکه آن ۲۶۷
ساختمان‌های عمومی اواخر دورهٔ کلونیال ۲۶۷

۴.۱۰ سبک‌های فدرال ۲۶۹

جفرسون ۲۶۹
بولفینچ ۲۷۱
تورنتون و لاتروب ۲۷۲
مبلمان دورهٔ فدرال ۲۷۴
اثاثیه‌های دیگر سبک فدرال ۲۷۸

جلد دوم

۱۱. ریجنسی، احیا و انقلاب صنعتی ۲۸۱

۱.۱۱ ریجنسی ۲۸۱

جان نش ۲۸۱
جان سون ۲۸۲
مبلمان ریجنسی ۲۸۳

۲.۱۱ احیاء ۲۸۴

احیاء یونان ۲۸۴
آلمان
انگلستان
ایالات متحده
احیای الگوهای گوتیک ۲۸۸
ایالات متحده
انگلستان

۳.۱۱ انقلاب صنعتی ۲۹۴

صنعتی‌سازی اولیه و اختراعات ۲۹۵
صنعت و فضاهای داخلی ۲۹۶
آهن و شیشه ۲۹۷
انگلستان: جوزف پکستون

دیدگاه: احساس عمومی به قصر بلورین ۲۹۹

فرانسه: هنری لابروست، ویکتور بالتارد و گوستاو ایفل

۱۲. دورهٔ ویکتوریا ۳۰۵

۱.۱۲ ریشه‌های سبک ویکتوریایی ۳۰۵

۲.۱۲ بریتانیا ۳۰۷

خانه‌های اعیانی ۳۰۷
ساختمان‌های عمومی و خانه‌های طبقهٔ متوسط ۲۹۵
شا و احیاء سبک ملکه آن ۳۰۹

۳.۱۲ ایالات متحده: انواع الگوهای سبک ویکتوریا ۳۱۰

خانه‌های اعیانی ۳۱۲
سبک خانه‌های بومی ۳۱۳
سبک شینگل
سبک ادیرانداک (معماری روستایی)

الگوی شِیکِر ۳۱۷
دیدگاه: فلسفهٔ شیکرها ۳۱۷
آسمان‌خراش‌های اولیه ۳۱۸
ساختمان‌های عمومی ۳۲۱
فرانک فورنس
۴.۱۲ مبلمان و سایر وسایل داخلی..... ۳۲۲

۱۳. جنبش زیبایی‌شناسی ۳۲۹

۱.۱۳ بریتانیا: هنر و پیشه..... ۳۲۹
جان راسکین و ریشه‌های جنبش هنر و پیشه ۳۲۹
ویلیام موریس ۳۳۱
فیلیپ وب ۳۳۲
دیگر طراحان انگلستان ۳۳۳
دیدگاه: روستی و خانهٔ زیبا ۳۳۴
ارتباط با مدرنیسم ۳۳۷
آنسلی وایسی
آرتور مکمردو
چارلز رنی مکینتاش
۲.۱۳ ایالات متحده آمریکا: جنبش پیشه‌وری.... ۳۴۰
گوستاو استیکلی و رویکرافترز ۳۴۰
ویل بردلی ۳۴۲
هنری هابسون ریچاردسون ۳۴۲
سامنر گرین، ماتر گرین و میبک ۳۴۳
۳.۱۳ توسعه در قارهٔ اروپا..... ۳۴۴
آلمان: هرمن موتزیوس ۳۴۴
هلند: هندریک پترو برلگ ۳۴۵

۱۴. هنرِنو و جدایی وین ۳۴۷

۱.۱۴ ریشه‌ها و خصوصیات هنرِنو..... ۳۴۷
۲.۱۴ بلژیک..... ۳۴۸
ویکتور اورتا ۳۴۸
هانری وان ده ولده ۳۵۰
۳.۱۴ فرانسه..... ۳۵۰
مکتب نانسی ۳۵۰
هکتور ژرمن گیمار ۳۵۱
دیگر طراحان فرانسه ۳۵۳
۴.۱۴ اسپانیا..... ۳۵۳
آنتونی گائودی ۳۵۳
۵.۱۴ آلمان: یوگنستیل..... ۳۵۴
آگوست اِندل ۳۵۴
ریچارد ریمرشمید و پیتر بهرنس ۳۵۵
۶.۱۴ اسکاندیناوی..... ۳۵۵
۷.۱۴ اتریش و جدایی وین..... ۳۵۵
یوزف ماریا البریش ۳۵۶
اوتو واگنر ۳۵۶
یوزف هافمن ۳۵۷
دیدگاه: اتو واگنر و معماری مدرن ۳۵۸
آدولف لوس ۳۶۰
۸.۱۴ ایالات متحدهٔ آمریکا..... ۳۶۱
لوئیس کامفورت تیفانی ۳۶۲
لویی سالیوان ۳۶۴

۱۵. التقاط‌گرایی ۳۶۹

۱.۱۵ دانشسرای عالی ملی هنرهای زیبای پاریس..... ۳۶۹
۲.۱۵ ایالات متحدهٔ آمریکا..... ۳۷۱
معماران و طراحان کلیدی ۳۷۲
ریچارد موریس هانت
مک‌کیم، مید و وایت
ساختمان‌های عمومی ۳۷۶
ساختمان‌های بلند اولیه ۳۷۷
ظهور دکوراتور داخلی ۳۸۱
السی دِوُلف
روبی راس وود
مک‌میلان
دیگر طراحان آمریکایی

التقاط‌گرایی در آثار حرفه‌ای و مشهور ۳۸۲
الییل سارینن و آکادمی کرنبروک
کلاسیسیسم انتزاعی ۳۸۴
التقاط‌گرایی برای عموم ۳۸۶
خانه‌ها و آپارتمان‌ها
مبلمان و لوازم جانبی
سینماها

۳.۱۵ اروپا ۳۸۹
اسکاندیناوی ۳۹۰
بریتانیا ۳۹۲
ادوین لوتینز
کشتی‌های اقیانوس‌پیما ۳۹۳
گسترش التقاط‌گرایی ۳۹۴

دیدگاه: ادوین لوتینز و خانهٔ وکیل در دهلی‌نو ۳۹۵

۱۶. پیدایش مدرنیسم ۳۹۷

۱.۱۶ فرانک لوید رایت ۳۹۸
گام‌های اولیه ۳۹۹

دیدگاه: فلسفهٔ فرانک لوید رایت ۴۰۰

۲.۱۶ داستایل ۴۰۲
پیت موندریان و تئو وان دوسبرگ ۴۰۲
گریت ریتفلد ۴۰۳

۳.۱۶ پیشگامان سبک بین‌الملل ۴۰۴
والتر گروپیوس و باوهاوس ۴۰۴
میس ون در روهه ۴۰۷
آثار دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰م.

دیدگاه: میس ون در روهه و ویلا توگندهات ۴۰۹

مهاجرت به ایالات متحدهٔ آمریکا
آثار متأخر
لوکوربوزیه ۴۱۲
پاریس: توسعهٔ زیبایی‌شناسی ماشینی
اولین خانه‌ها، ویلاها و آپارتمان‌ها

دیدگاه: فلسفهٔ لوکوربوزیه ۴۱۷

شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری
سال‌های پس از جنگ
آثار متأخر
آلوار آلتو ۴۲۲

دیدگاه: دیدگاه آلوار آلتو ۴۲۷

۱۷. آرت‌دکو و طراحی صنعتی ۴۲۹

۱.۱۷ آرت‌دکو ۴۲۹
فرانسه ۴۳۰
طراحان مبلمان
طراحان پارچه
کشتی‌های اقیانوس‌پیما
ایالات متحدهٔ آمریکا ۴۳۲
طراحانی از اروپا
معماری دکو
بریتانیا ۴۳۶
اسکاندیناوی ۴۳۷

۲.۱۷ اکسپرسیونیسم ۴۳۸

۳.۱۷ طراحی صنعتی ۴۳۸
ریموند لووی و دیگر طراحان ۴۳۹
آموزش طراحی ۴۴۱

۴.۱۷ طراحی مسکونی ۴۴۳
آشپزخانه و سرویس ۴۴۳
روشنایی ۴۴۴
منسوجات، فرش و مبلمان ۴۴۴

۱۸. گسترش مدرنیسم اولیه در اروپا ۴۴۷

۱.۱۸ هلند ۴۴۸

۲.۱۸ آلمان و اتریش ۴۴۹

۳.۱۸ ایتالیا ۴۵۰

۴.۱۸ سوئیس ۴۵۱

۵.۱۸ فرانسه ۴۵۲

۶.۱۸ اسکاندیناوی..... ۴۵۴
۷.۱۸ انگلستان..... ۴۵۴

۱۹. مدرنیسم در آمریکا ۴۵۹

۱.۱۹ معماران و طراحان..... ۴۵۹
ایروینگ گیل ۴۵۹
فرانک لوید رایت: دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰م. ۴۵۹
رودولف شیندلر و ریچارد نویترا ۴۶۴
ویلیام لسکازی ۴۶۵
فیلیپ گودوین و ادوارد دورل استون ۴۶۶
والتر گروپیوس و مارسل بروئر ۴۶۶
میس ون در روهه ۴۶۷
فیلیپ جانسون ۴۶۷
اسکیدمور، اوینگز و مریل ۴۶۸
ارو سارینن ۴۶۸

۲.۱۹ چیدمان و طراحی فضای داخلی: عکس‌العمل به مدرنسیم..... ۴۷۰

۳.۱۹ مبلمان و دیگر اثاثیهٔ فضای داخلی..... ۴۷۱
هانس کنول ۴۷۲
کارخانهٔ تولید مبلمان هرمان میلر ۴۷۳

۲۰. استیلای مدرنیسم ۴۷۷

۱.۲۰ ایتالیا..... ۴۷۸
دیدگاه: جیو پونتی: برج پریلی ۴۷۹

۲.۲۰ اسکاندیناوی..... ۴۸۱
۳.۲۰ فرانسه..... ۴۸۴
۴.۲۰ آلمان..... ۴۸۴
۵.۲۰ هلند..... ۴۸۵
۶.۲۰ بریتانیا..... ۴۸۶
۷.۲۰ ایالات متحده..... ۴۸۷
ساختمان‌های اداری شهری ۴۹۰
طرح‌ریزی فضاهای اداری ۴۹۴
مبلمان اداری
طراحان داخلی ۴۹۶

۸.۲۰ مبلمان و دیگر عناصر طراحی فضای داخلی..... ۴۹۸
منسوجات ۵۰۰

۲۱. بعد از سبک بین‌المللی: اواخر قرن بیستم ۵۰۳

۱.۲۱ پیشتازان طراحی..... ۵۰۳
لوئی کان ۵۰۴
سزار پلی ۵۰۶

۲.۲۱ های‌تک..... ۵۰۷
باکمینستر فولر ۵۰۷
ریچارد راجرز و رنزو پیانو ۵۰۸
نورمن فاستر ۵۰۹
جیمز استرلینگ ۵۱۰

۳.۲۱ پست‌مدرنیسم..... ۵۱۱
رابرت ونتوری و دنیس اسکات براون ۵۱۱
مایکل گریوز ۵۱۳
دیگر آثار پست‌مدرنیستی در آمریکا ۵۱۵
پست‌مدرنیسم در اروپا ۵۱۵

۴.۲۱ احیاء سنت..... ۵۱۶
آلان گرینبرگ ۵۱۷
رابرت استرن ۵۱۷

۵.۲۱ ساختارشکنی و مینیمالیسم..... ۵۱۸
پیتر آیزنمن ۵۱۹
فرانک گری ۵۲۰
زها حدید ۵۲۱
رم کولهاس ۵۲۲
دنیل لیبسکیند ۵۲۲

۶.۲۱ مدرنسیم متأخر..... ۵۲۲
آ.اِم.پی ۵۲۲
چارلز گواثمی ۵۲۳

ریچارد مایر ۵۲۴
۷.۲۱ فردگرایی ۵۲۵
فیلیپ استارک ۵۲۵
آندره پوتمن ۵۲۶
۸.۲۱ دیگر گرایش‌ها ۵۲۷
رویارویی شرق و غرب ۵۲۷
۹.۲۱ مبلمان جدید ۵۲۹
۱۰.۲۱ موزه‌های جدید ۵۲۹
۱۱.۲۱ حفاظت و نگهداری ۵۳۱
۱۲.۲۱ طراحی آگاهانهٔ اجتماعی ۵۳۲
۱۳.۲۱ طراحی سبز ۵۳۲
۱۴.۲۱ به سوی آینده ۵۳۴

۲۲. طراحی در زمینه‌ای جدید ۵۳۷
۱.۲۲ عناصر کلیدی ۵۳۷
پایداری ۵۳۷
تکنولوژی ۵۳۷
دیدگاه: طراحی سبز ۵۳۸
رفاه اجتماعی ۵۳۹
نام و هویت تجاری ۵۴۰
همکاری و مشارکت ۵۴۱
جهانی‌گرایی ۵۴۱
استفادهٔ مجدد و منطبق ۵۴۲
حفاظت آثار تاریخی ۵۴۲
۲.۲۲ رویکردهای سبکی ۵۴۴
مسیر اصلی مدرنیسم ۵۴۴
معماری بیومورفیسم ۵۴۵
ساختارشکنی عملکردی ۵۴۶
ساخته‌های رنگین ۵۴۷
بازگشت به های‌تک ۵۴۸
۳.۲۲ ساختمان‌ها و انواع فضاهای داخلی ۵۴۸
موزه‌ها ۵۴۹
هنرهای نمایشی ۵۵۲
هتل‌ها ۵۵۴
رستوران‌ها ۵۵۵
فضاهای بهداشتی و درمانی ۵۵۶
اداری ۵۵۸
فضاهای داخلی مسکونی ۵۶۱
فروشگاه‌ها ۵۶۳
مدارس ۵۶۵
کتابخانه‌ها ۵۶۷
محل عبادت ۵۶۸
حمل‌ونقل ۵۶۹
مجموعه‌های چندعملکردی ۵۷۰
۴.۲۲ مبلمان و اثاثیه ۵۷۱
۵.۲۲ طراحی داخلی ۵۷۵
۶.۲۲ به سوی آینده ۵۷۶
واژه‌نامه ۵۷۸
کتاب‌شناسی ۵۸۶
نمایه ۵۹۱

مقدمه

در دنیای مدرن، زندگی بشر به طور گسترده در فضاهای داخلی سپری می‌شود. ما ممکن است فضای بیرون را برای هوای آزاد و آسمان باز یا برای خلاصی از چاردیواری داخلی، دوست داشته باشیم اما علاقه افراد به بیرون ماندن، این حقیقت را نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از زندگی ما در فضاهای داخلی سپری می‌شود. ما اغلب، در خانه، آپارتمان یا یک اتاق زندگی می‌کنیم؛ می‌خوابیم، می‌پزیم، می‌خوریم، حمام می‌کنیم و وقت آزاد خود را در خانه‌ای که شامل فضای داخلی است، می‌گذرانیم. کار نیز در اداره، کارخانه یا فضاهای خاصی مثل بیمارستان، تالار کنسرت، موزه، مدرسه، کالج و سایر فضاها از این دست انجام می‌شود. دانشمندان حضور بشر روی زمین را حدود یک‌میلیون و هفتصدهزار سال تخمین می‌زنند. جزئیات رخدادها و پیشرفت‌های ثبت شده که ما آن را «تاریخ» می‌نامیم، تنها به شش یا هفت هزار سال پیش برمی‌گردد. نظرات زیادی دربارهٔ اینکه «مردم کی و کجا استفاده از سرپناه را آموختند؟» و یا «اولین خانه‌ها چگونه بودند؟» وجود دارد. پناهگاه‌های اولیه، فضای داخلی جهت تأمین آسایش ساکنان را به وجود آوردند و این فضاهای داخلی، زندگی ساکنانش را تحت تأثیر قرار داد.

طراحی فضاهای داخلی، حرفه‌ای باشد یا نه، جنبه‌ای غیرقابل اجتناب از زندگی است. دنیای مدرنی که ما آن را می‌شناسیم، علاوه بر قلمرو خانهٔ خودمان، شامل خانه دوستان و بستگان، دفاتر، فروشگاه‌ها، رستوران‌ها، مدارس، بیمارستان‌ها، انواع وسایل نقلیه و سایر مکان‌ها می‌شود.

واضح است که مردم در گذشته تجربه زندگی بسیار متفاوتی داشتند چراکه در مکان‌هایی متفاوت از آنچه که امروز رایج است، سکونت داشتند. تصور یک لحظه از زندگیِ کشاورز قرون وسطایی در مزرعه، شوالیه‌ای در قلعه، راهبی در صومعه، اشراف‌زاده و بانو در عمارتی قرن هفدهمی یا زندگی خانواده‌ای در یک خانهٔ شهری در دوره ویکتوریا، الگوی‌های زندگی مبتنی بر فضاهای گذشته را به یاد می‌آورد. زندگی گذشتگان متأثر از جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هر دوره بود و این نیروها تأثیر زیادی روی محیط مصنوع داشتند.

مطالعه طراحی داخلی، پیشرفت و تغییرات آن در طول تاریخ، مسیر مفیدی است هم برای بررسی گذشته و هم برای درک منطقی فضاهایی که در زندگی مدرن استفاده می‌شوند.

از طراحان داخلی حرفه‌ای انتظار می‌رود که به مطالعه تاریخ طراحی بپردازند تا تجربه‌های نهفته در «سبک‌ها» را فراگیرند؛ نام و ماهیت همکاری افرادی را که مؤثرترین و جالب‌ترین دستاوردها در طراحی داشتند، بدانند.

فضاهای داخلی که افراد آرزوی دیدن آنها را دارند در جهان پراکنده و دسترسی به آنها با سختی‌هایی همراه است؛ لذا ضروری است تا با مراجعه به عکس‌ها و شرح‌ها و به طور روزافزون، فیلم، تلویزیون و اینترنت به بینشی در تاریخ فضاهای داخلیِ ساخته شده توسط انسان دست یابیم. تعداد محدودی کتاب با این موضوع و با این تأکید وجود دارند که می‌توانند تاریخچه درست و قابل درکی از طراحی فضاهای داخلی به صورت منسجم ارائه دهند.

هدف این کتاب، بررسی پایه‌ای تاریخچه شش هزار ساله افراد و فضای عمومی در حجمی منطقی است. بهبود چنین کتابی به ناچار با پیچیدگی‌هایی همراه است. فضای داخلی همانند نقاشی یا مجسمه، به طور مجزا وجود ندارد بلکه به نوعی داخل پوسته‌ای، کلبه‌ای، ساختمانی یا حتی کشتی و هواپیمایی قرار می‌گیرند. همچنین با محدودهٔ بزرگی از اشیا و محصولات انسان‌ساخت پر می‌شوند؛ تجهیزات روشنایی، مبلمان، منسوجات و برخی از مواقع آثار هنری. این بدان معنی است که طراحی داخلی زمینه‌ای با مرزهای نامشخص است و با حوزه‌های هم قلمرو خود مانند ساخت و ساز، معماری، هنر، صنعت و تکنولوژی‌های گرمایشی- سرمایشی، تهویه مطبوع، روشنایی، آب و تجهیزات تصفیه و همه آن‌چه را که امروزه «طراحی تولید» نامیده می‌شود در قالب لوازم و تجهیزات، هم‌پوشانی‌هایی دارد. تعداد فضاهای داخلی ایجاد شده در طول تاریخ بی‌شمارند؛ حتی اگر فقط فضاهای داخلی معاصر موجود را در نظر بگیریم. نویسندهٔ یک تاریخ جامع، با حوزه گسترده‌ای از انتخاب‌ها دربارهٔ آنچه که شامل و آنچه که مستثنی است، مواجه می‌گردد. هیچ دو نویسنده‌ای در این زمینه، انتخاب‌ها و تصمیمات یکسانی نخواهند داشت و مطالب آورده شده در این کتاب، انتخاب‌های این نویسنده بر اساس موضوعات ذیل است:

۱. فضاهای داخلی از ساختارهایی که آنها را دربرگرفته، جدایی‌ناپذیرند و این بدان معناست که طراحی داخلی به طور غیرقابل تفکیک به معماری متصل و تنها با در نظر گرفتن معماریِ زمینه قابل مطالعه است.

۲. به علت وسعت جغرافیایی و گستردگی و پراکندگی طراحی‌های بشری، تأکید این کتاب به غرب محدود شده؛ طرح‌هایی که پیشینه و منشأ تاریخی پیدایش آن آمریکا و اروپا است.

۳. انتخاب فضاهای داخلی جهت بحث و بررسی به پذیرش معیارهای مشخصی نیاز دارد. مثال‌های انتخاب شده در کتاب یا از نظر زیبایی‌شناسی شاخص‌اند یا زمان و مکان خاصی در تاریخ را نمایش می‌دهند. برخی از مثال‌ها به قدری مشهورند که الزاماً دربرگیر گرفته می‌شوند (برای مثال معبد پانتئون در رم و کلیسای جامع شارتر[1])، دیگر نمونه‌ها نیز به علت نگهداری خوب غیرمعمول در گذر زمان یا به علت نمایش کار طراحانی خاص، مهم یا قابل‌توجه، ارائه شده‌اند. در این میان علاوه بر بررسی نمونه‌های مهم و شناخته‌شده، به طرح‌های «متداول» بومی در دوره‌های تاریخی توجه شده است.

۴. در این کتاب به فضاهای محصور مثل ویرانه‌ها، مکان‌های باستانی و حیاط‌ها باز محصور توسط ساختمان توجه کافی نشان داده شده است. اگر چه که سقف آنها آسمان است و فضاهایی مشخصاً داخلی نیستند.

۵. نقل‌وقول‌هایی از منابع اولیه در کادرهایی مشخص به نام «دیدگاه»[2] با ذکر شماره فصل قرار داده شده‌اند که برخی از نقطه‌نظرات دیدگاه معاصر را در مورد دوره‌های خاص ارائه می‌دهند.

خواننده تشویق می‌شود که بحث‌های بیشتر دربارهٔ دوره‌ها، مثال‌ها، پرسوناژها و موضوعات وابسته به آنچه حس کنجکاوی و وسعت علاقهٔ وی اجازه می‌دهد، جستجو کند. کتاب‌شناسی فراهم‌شده[3]، راهنمایی است به کتاب‌هایی که محدوده وسیعی از موضوعات طراحی داخلی را ارائه کرده‌اند.

یقیناً دیدن فضاهای مورد علاقه بهتر از هر چیز دیگری است اما در حالی که زمان و هزینه، چنین بازدیدهایی را برای اغلب خوانندگان محدود می‌کند، دیدن برخی نمونه‌های در دسترس، محدودیت‌های هر کتاب را جبران و تجربه‌ای غنی‌تر از واقعیت‌های فضای داخلی ارائه می‌کند.

1- Chartres
2- Insights
۳- در این ترجمه که به‌صورت دوجلدی منتشر می‌گردد، کتاب‌شناسی مذکور در انتهای جلد دوم آورده شده است. ـ م.
4- one size fits all

مقدمهٔ ویرایش چهارم

جان پایل، پنج دهه سابقهٔ فعالیت به عنوان نویســـنده، معلم و طراحی قابـــل اعتماد را دارد. مواجه بـــا این چالش عظیـــم؛ ویرایش یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین کتاب‌های او (از میان ۱۲ کتابش) برای من اصلاً ساده نبوده است.

روایت جان از تاریـــخ معماری و طراحی از همان اولین نوشته‌هایش دقیق و خواندنی است و تنهـــا گاهی نیاز به اضافاتی دارد. بســـیاری از مطالب، مربوط به شرکت‌های حقوقی است که دیگر فعالیت ندارند و یا معماران و طراحانی که زنده نیستند. آشکارترین تغییر، شامل جایگزینی بسیاری از عکس‌های سیاه‌وسفید با نسخه‌های رنگی‌شـــان و اضافه کردن تصاویر بیشتر است. اصلاحـــات محتوایی نیـــز بیشـــتر مربوط به فصل‌های آخر و معاصرتر اســـت: اضافه کردن اطلاعاتی مربوط به دهه‌های آخر قرن ۲۰م. که از فاصلهٔ بیشـــتر و از امروز، بهتر دیده می‌شدند؛ پروژه‌هایی که بیشتر از گذشته و زمان ساختشان مهم جلوه می‌کردند اضافه شده و طراحانی نیز از متن اصلی حذف شده‌اند.

در سال‌های اخیر، تغییرات اجتماعی و رشد بی‌نظیر تکنولوژی، دنیا را تغییر داده است؛ انفجاری از طرح‌های جدید و دگرگونی در روش‌هایی که بر اساس آن طراحی، شکل گرفته است. معماری و طراحی داخلی، از این پس به عنوان موضوعاتی اخلاقی محسوب می‌شوند؛ دیگر نمی‌توان منابع طبیعی را بی‌توجه و بی‌دلیل برای این موضوعات مصرف کرد که این الگو خود نتیجهٔ اشتباهات و اسراف‌ها و آسیب‌های وارد شده در گذشته است. طراحان داخلی در کنار طراحان شهری، معلمان و دولت‌ها به عنوان شکل‌دهندگان محیط مصنوع و مجریـــان تغییرات اجتماعی، مســـئولیت‌های جدیدی در برابر خود قرار داده‌اند.

همهٔ این تغییرات سبب شکل‌گیری فصل جدیدی شدند؛ این فصل، روایتی مجزاست که به پیشـــرفت‌های مؤثر بر تغییر شـــکل فضای داخلی ســـاختمان‌ها در دهه‌هـــای ابتدایی قرن ۲۱م. می‌پردازد. این تحـــولات هرچند گرایش غالـــب نیســـتند، از جهات قابل درکـــی متبلور شـــده‌اند؛ در واقع، خصلت طراحـــی در دنیای امروز، مفهوم «یک اصل همیشـــه درست[۴]» را به عنوان اصلی زیبایی‌شناسانه رد می‌کند و آن را مربوط به گذشته می‌داند. بر عهدهٔ گذر دهه‌ها و قرن‌های آتی‌ست که ابداعات این دوره، گذرا یا بی‌حد و مرز یا هر طور دیگری باشـــند. برخی از نمونه‌های ســـرکش و بدیع این دوره، فقط به صورت تاریخ روایت خواهند شد؛ اما بهترین آنها که امیدوارم بســـیاری از پروژه‌های این کتاب را شامل شود، ساختمان‌های شاخص آینده خواهند بود. طراحی فضای داخلی آینده، تغییراتی اساسی پیش روی خود دارند که به صورت غیرقابل انکار و بسیار زیادی امیدوارکننده به نظر می‌رسند.

امیـــدوارم که در انتقال مفاهیـــم از دوره و نویسنده‌ای به دوره و نویســـنده‌ای دیگر، مؤثر بوده باشم؛ اطمینان دارم «جان» راضی است.

جـــودث گـــورا
دسامبر ۲۰۱۲م.